

UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
SCOALA DOCTORALA A FACULTATII DE FILOSOFIE
<http://filosofie.unibuc.ro/scoala-doctorala/>

PROGRAMA ANALITICA

2016-2017

Titlul disciplinei:

CREDINȚĂ ȘI RAȚIUNE

Titular curs:

Prof. Univ. Dr. W. DANCĂ

Descrierea disciplinei:

Obiectivele disciplinei:

Programa analitica

SEMINAR / TEME / BIBLIOGRAFIE

1.-2. Filosofarea în interiorul credinței. Deosebirea dintre teologie și celelalte forme de cunoaștere.

Augustin, *Contra academicos*, în: http://www.archive.org/stream/ancientchristian027820mbp/ancientchristian027820mbp_djvu.txt
Pagini selectate.

Boethius, *De fide catholica*, în: Idem, *Tratate teologice*, trad. Octavian Gordon și Bogdan Tătaru-Cazaban, Polirom, Iași 2003. Pagini selectate.

Boethius, *Consolarea filosofiei*, trad. Otniel Vereș, Polirom, Iași 2011. Pagini selectate.

Cassiodor, *Instituțiile*, trad. Vichi Eugenia Ciocani, Polirom, Iași 2015. Pagini selectate.

3.-4. Rațiunea cazată în credință.

Ioan Scotus Eriugena, *Comentariu la Evanghelia după Ioan*, trad. Dan Batovici, Polirom, Iași 2009. Pagini selectate.

Anselm de Canterbury, *Proslogion*, trad. Alexander Baumgarten, Editura Apostrof, Cluj-Napoca 1996. Pagini selectate.

Anselm de Canterbury, *Despre adevăr*, trad. Cristian Bejan, Editura Ratio et Revelatio, Oradea 2015. Pagini selectate.

Abelard, *Dialog între un filosof, un iudeu și un creștin*, trad. Filotheia Bogoiu și Sorana Sorta, Polirom, Iași 2008. Pagini selectate.

5.-6. Științele profane sunt subordonate teologiei și misticiei. Căutarea armoniei dintre rațiune și credință.

Hugo de Saint-Victor, *Didascalion*, trad. Laura Maștei, Polirom, Iași 2013. Pagini selectate.

Ioan de Salibury, *Metalogicon*, în: Pierre Abelard, *Comentarii la Porfir*, trad. Simona Vucu, Polirom, Iași 2006. Pagini selectate.

Avicena, *Cartea definițiilor*, trad. George Grigore, Polirom, Iași 2012. Pagini selectate.

Maimonide, *Călăuza rătăciților*, Hasefer, București 2000. Pagini selectate.

7.-8. Rațiunea ca *praeambula fidei*. Credința desăvârșește rațiunea. În drumul spre Dumnezeu, rațiunea are nevoie de revelație.

Toma de Aquino, *Summa contra Gentiles*. Pagini selectate.

Toma de Aquino, *Summa Theologiae*, vol. I, trad. Alexander Baumgarten (coord.), Polirom, Iași 2008. Pagini selectate.

<p>Toma de Aquino, <i>Despre ființă și esență</i>, trad. Eugen Munteanu, Polirom, Iași 2008. Pagini selectate. Bonaventura, <i>Itinerarul minții spre Dumnezeu</i>, trad. Florina-Rodica Hariga, Polirom, Iași 2012. Pagini selectate. Duns Scotus, <i>Despre primul principiu</i>, trad. Adrian Cotoră, Polirom, Iași 2007. Pagini selectate.</p>
<p>9.-10. Adevărurile revelate nu pot fi cunoscute de rațiune. Credința justificată cu ajutorul misticii.</p>
<p>William Ockham, <i>Despre universalii</i>, trad. Alexander Baumgarten, Polirom, Iași 2004. Pagini selectate. Anonim, <i>Cartea celor 24 de filosofi</i>, trad. Daniel Coman, Editura Ratio et Revelatio, Oradea 2015. Pagini selectate. Meister Eckhart, <i>Întrebări pariziene și alte scrieri</i>, trad. Daniel Fărcaș, Polirom, Iași 2013. Pagini selectate.</p>
<p>11.-12. Reforma subiectului gânditor. Credința nu are nevoie de rațiune.</p>
<p>Maritain, Jacques, <i>Trois réformateurs. Luther, Descartes, Rousseau</i>, în: Idem, <i>Oeuvres complètes</i>, vol. III, Editions Universitaires Fribourg Suisse / Editions Saint-Paul Paris 2009. Pagini selectate.</p>
<p>13. Revenirea la metoda tomistă de echilibrare a raportului dintre credință și rațiune.</p>
<p>Leon al XIII-lea, Scrisoarea enciclică <i>Aeterni Patris</i>, trad. Petru Ciobanu, Sapienția, Iași 2013. Pagini selectate. Leon al XIII-lea, <i>Breva Cum hoc sit</i>, trad. Petru Ciobanu, Sapienția, Iași 2013. Pagini selectate. Pius al XI-lea, Scrisoarea enciclică <i>Studiorum ducem</i>, trad. Petru Ciobanu, Sapienția, Iași 2013. Pagini selectate. Paul al VI-lea, Scrisoarea apostolică <i>Lumen Ecclesiae</i>, trad. Petru Ciobanu, Sapienția, Iași 2013. Pagini selectate.</p>
<p>14. Trecerea de la fenomen la fundament.</p>
<p>Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică <i>Fides et ratio</i> (1998), trad. Wilhelm Dancă, Editura Presa Bună, Iași 1999. Pagini selectate. Francisc / Benedict al XVI-lea, Scrisoarea enciclică <i>Lumen fidei</i> (2013), trad. Mihai Pătrașcu, Editura Presa Bună, Iași 2013. Pagini selectate.</p>

Condiții de evaluare

Bibliografie selectivă

- Abelard, Pierre, *Comentarii la Porfir*, trad. Simona Vucu, Polirom, Iași 2006.
- Anselm de Canterbury, *Despre libertatea alegerii*, trad. Laura Maftci, Polirom, Iași 2006.
- Anselm de Canterbury, *Monologion despre esența divinității*, trad. Alexander Baumgarten, Editura Apostrof, Cluj 1998.
- Axinciuc, Madeea, *Profetul și oglinda fermecată. Despre imaginație și profeție în Călăuza rătăciților de Moise Maimonide*, Editura Humanitas, București 2008.
- Baumgarten, Alexander, *Aproape de Toma. Studii de aristotelism și neoplatonism latin*, Galaxia Gutenberg, Tg. Lăpuș 2010.
- Baumgarten, Alexander, *Principiul cerului. Eternitatea lumii și unitatea intelectului în filosofia secolului al XIII-lea*, Editura Dacia, Cluj-Napoca 2002.
- Benedict al XVI-lea, *Esența credinței*, trad. Viorica Ungureanu, Editura Sapienția, Iași 2010.
- Băltuță, Elena, *De la Quo la Quod. Teoria cunoașterii la Toma de Aquino și D-ul care face diferența*, Humanitas, București 2013.
- Chenu, Marie-Dominique, *Toma de Aquino și teologia*, trad. Elena I. Burlacu, Univers enciclopedic, București 1998.
- Dancă, Wilhelm, *Anton Durcovi. Lecții tomiste despre Dumnezeu (1936-1940)*, Sapienția, Iași 2008.
- Dancă, Wilhelm, *Logica filosofică. Aristotel și Toma de Aquino*, Polirom, Iași 2002.
- Dancă, Wilhelm, *Și cred și gândesc*, ARCB, București 2013.

UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
SCOALA DOCTORALA A FACULTATII DE FILOSOFIE
<http://filosofie.unibuc.ro/scoala-doctorala/>

- De Libera, Alain, *Cearța universalilor. De la Platon la sfârșitul Evului Mediu*, trad. Ilie Gyurcsik și Margareta Gyurcsik, Amarcord, Timișoara 1998.
- De Libera, Alain, *Gândirea Evului Mediu*, trad. Mihaela și Ion Zgărdău, Amarcord, Timișoara 2000.
- Gilson Etienne, *Dumnezeu și filosofia*, trad. Alex Moldovan, Galaxia Gutenberg, Tg. Lăpuș 2005.
- Gilson, Etienne, *Introducere în filosofia creștină*, trad. Delia Bozdog și Dan Săvinescu, Galaxia Gutenberg, Tg. Lăpuș 2006.
- Gilson, Etienne, *Filosofia în Evul Mediu*, trad. Ileana Stănescu, Humanitas, București 1995.
- Gilson, Etienne, *Tomismul. Introducere în filosofia sfântului Toma de Aquino*, trad. Adrian Niță, Humanitas, București 2002.
- Jolivet, Jean, *Abelard: artele limbajului și teologia*, trad. Laura Iliescu, Miruna Tătaru-Cazaban și Bogdan Tătaru-Cazaban, Galaxia Gutenberg, Tg. Lăpuș 2012.
- Jolivet, Jean, *Translationes studiorum. Studii de filozofie medievală arabă și latină*, trad. Mihaela Moga, Galaxia Gutenberg, Tg. Lăpuș 2006.
- Kenny, Anthony, *Toma de Aquino*, trad. Mihai C. Udma, Humanitas, București 1998.
- Kerr, Fergus, *Pe urmele lui Toma de Aquino*, trad. Alex Moldovan, Sapientia, Iași 2013.
- Mathaeus de Aquasparta, *Întrebări despre cunoaștere*, trad. Ana Irimescu, Polirom, Iași 2010.
- Mondin, Battista, *Sistemul filosofic al lui Toma de Aquino. Pentru o lectură actuală a filosofiei tomiste*, trad. Sorina Mureșan și Marinel Mureșan, Galaxia Gutenberg, Tg. Lăpuș 2006.
- Nichlos, Aidan, *Descoperindu-l pe Toma de Aquino. O introducere în viața, opera și influența sa*, trad. Șerban Leoca, Galaxia Gutenberg, Tg. Lăpuș 2007.
- Owens, Joseph, *Metafizică creștină elementară*, trad. Șerban Leoca, Galaxia Gutenberg, Tg. Lăpuș 2007.
- Reale, Giovanni / Antiseri, Dario, *Il pensiero occidentale dalle origini ad oggi*, vol. I, Editrice La Scuola, Brescia 1991, pp. 326-503.
- Sokolowsky, Robert, *Dumnezeul credinței și al rațiunii*, trad. Ioana Tătaru, Galaxia Gutenberg, Tg. Lăpuș 2007.
- Tătaru-Cazaban, Bogdan (coord.), *Pluralitatea metafizicii medievale. Istorie și structuri*, Polirom, Iași 2005.
- Toma de Aquino, *Despre guvernare*, trad. Andrei Bereschi, Polirom, Iași 2005.